

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
องค์การบริหารส่วนตำบลปลักราช อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา

คำนำ

ปราชญ์ชาวบ้านหรือนักคิดท้องถิ่น หรือครูภูมิปัญญาไทยแล้วแต่จะเรียกกัน จะมีมากมายในหลายด้าน แล้วแต่งานที่ท่านปฏิบัติจนบังเกิดผล เป็นผู้ที่วิถีชีวิตที่ผูกพันกับธรรมชาติ มีความคิดเข้าระบบ ชอบค้นหาความจริง ช่างสังเกตและนำสิ่งที่พบเห็นมาเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง สามารถสรุปเป็นบทเรียนได้ฐานข้อมูล ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นฐานข้อมูลการดำเนินงานและการส่งเสริม ภูมิปัญญาท้องถิ่น การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณีวัฒนธรรม อันดีงามในตำบลจากราชให้คงอยู่ในท้องถิ่น และสืบสานแก่คนรุ่นหลังต่อไป ภูมิปัญญาไทย หมายถึง องค์ความรู้ ความสามารถ และทักษะของคนไทยอันเกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้เลือกสรร ประยุกต์ พัฒนาและถ่ายทอดสืบต่อกันมาเพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาชีวิตของคนไทยให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับยุคสมัย ภูมิปัญญาไทย มีลักษณะเป็นองค์ และมีคุณค่าทางวัฒนธรรม เกิดขึ้นในวิถีชีวิตไทย ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่นอาจเป็นที่มาขององค์ความรู้ที่องกาม ขึ้นมาใหม่ ที่จะช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การจัดการและการปรับตัวในการดำเนินวิถีชีวิตของคนไทย ลักษณะองค์รวมของภูมิปัญญามีความเด่นชัดในหลายด้าน เช่น

๑. ด้านเกษตรกรรม ได้แก่ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการกสิกรรม/การปศุสัตว์/การประมง/การป่าไม้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ โคก หนอง นา เป็นต้น

๒. ด้านหัตถกรรม ได้แก่ การรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิตเพื่อการ บริโภคอย่างปลอดภัย ประหยัด และเป็นธรรม อันเป็นกระบวนการให้ชุมชนท้องถิ่น สามารถพึ่งตนเอง ทางเศรษฐกิจได้ตลอดทั้งการผลิตและการจำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรรม เช่น การจักสานจากวัสดุในท้องถิ่น

๓. ด้านการแพทย์แผนไทย ได้แก่ ความสามารถในการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้น ให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้ เช่น ยาจากสมุนไพรพื้นบ้านอันมีอยู่หลากหลาย การนวดแผนไทยโบราณ การดูแลรักษาสุขภาพแบบพื้นบ้าน เป็นต้น

๔. ด้านศิลปกรรม ได้แก่ ความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านศิลปะสาขาต่าง ๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม นาฏศิลป์ดนตรีทัศนศิลป์คีตศิลป์การเล่นพื้นบ้าน และนันทนาการ เป็นต้น

๕. ด้านโภชนาการ ได้แก่ ความสามารถในการเลือกสรร ประดิษฐ์ ประยุกต์ อาหารและยาได้เหมาะสมกับความต้องการของร่างกายในสภาวะการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนผลิตเป็นสินค้าและบริการส่งออกที่แพร่หลาย รวมถึงการเพิ่มมูลค่าของทรัพยากรสินค้าและบริการให้ได้รับความนิยมจากผู้บริโภคและเพิ่มช่องทางการจำหน่าย

๖. ภูมิปัญญาด้านศาสนาและวัฒนธรรม ได้แก่ ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับศาสนาโดยตรง เช่น งานเทศกาล เข้าพรรษา ออกพรรษา พิธีกรรมเรียกขวัญนาศ เชิญศาลขึ้นบ้านใหม่

๗.ด้านภาษาและวรรณกรรม ความสามารถผลิตผลงานเกี่ยวกับด้านภาษา ทั้ง ภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทย และกาใช้ภาษา ตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท

กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ต.จักราชเป็นตำบลแรกของ อ.จักราช มี ๑๓ ตำบล ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๙ ม.ค. ๒๕๓๙ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ได้จัดตั้งเป็น อบต.จักราช ประชาชนส่วนใหญ่พูดภาษาไทยโคราช นับถือศาสนาพุทธ ตำบลจักราชตั้งอยู่ในเขตการปกครองของ อ.จักราช ประกอบไปด้วย ๑๔ หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านหนองคล้า บ้านโนนพลฤกษ์ บ้านตะกุดเครือปลอก บ้านจักราช บ้านหนองบัวกลาง บ้านโคกชาด บ้านหนองนกแก้ว บ้านหนองพลวง บ้านหนองพลฤกษ์ บ้านหนองจอก บ้านน้ำซับ บ้านสะพานถม บ้านโนนจั่ว บ้านโนนพะไล

๒.๑ สภาพทั่วไป

๒.๑.๑ ที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลจักราช ตั้งอยู่เลขที่ ๔๕ หมู่ ๒ ต.จักราช อ.จักราช จ.นครราชสีมาสภาพทั่วไปเป็นที่ราบมีลำจักราชไหลผ่าน ทิศตะวันออก มีห้วยน้ำลึกไหลมาบรรจบกับลำจักราช เป็นดินร่วนปนทราย ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นชุมชนเกษตรกรรมและเป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอซึ่งตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๔

๒.๑.๒ เนื้อที่

องค์การบริหารส่วนตำบลจักราช มีเนื้อที่ครอบคลุมทั้งตำบล มีเนื้อที่ประมาณ ๕๘๓.๘๘ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๓๔๓,๑๒๕ ไร่

อาณาเขตติดต่อมีดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอโนนสูง และอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา
ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมาและอำเภอหนองกี่จังหวัดบุรีรัมย์
ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมาและอำเภอหนองหงษ์ จังหวัดบุรีรัมย์
ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา
พื้นที่ทั้งหมด สามารถใช้ประโยชน์ ดังนี้

พื้นที่ชุมชน เป็นพื้นที่ตั้งบ้านเรือนที่อยู่อาศัย สถานที่ราชการ
พื้นที่เกษตรกรรม เป็นพื้นที่ทำนา ไร่ สวน เป็นต้น
พื้นที่สาธารณประโยชน์ และพื้นที่รกร้างว่างเปล่า
พื้นที่อื่นๆ เช่น ถนน แหล่งน้ำ ฯลฯ

๒.๑.๓ภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไป พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบเรียบและที่ราบลุ่ม ลักษณะดินปนทราย ภูมิอากาศจะร้อนจัดในฤดูร้อนการระเหยของน้ำจากแหล่งน้ำต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอโนนสูง และอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา
ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมาและอำเภอหนองกี่จังหวัดบุรีรัมย์
ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมาและอำเภอหนองหงษ์ จังหวัดบุรีรัมย์
ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา
ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอโนนสูง และอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา
ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมาและอำเภอหนองกี่จังหวัดบุรีรัมย์
ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมาและอำเภอหนองหงษ์ จังหวัดบุรีรัมย์
ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา

แผนที่

๒.๑.๔ จำนวนหมู่บ้าน

จำนวนหมู่บ้านในเขต อบต.จักราชมีจำนวน๑๔ หมู่บ้าน ได้แก่

- หมู่ที่ ๑ บ้านหนองคล้า
- หมู่ที่ ๒ บ้านโนนพฤษ
- หมู่ที่ ๓ บ้านตะกุดเครือปลอก
- หมู่ที่ ๔ บ้านจักราช
- หมู่ที่ ๕ บ้านหนองบัวกลาง
- หมู่ที่ ๖ บ้านโคกซาด
- หมู่ที่ ๗ บ้านหนองนกแก้ว
- หมู่ที่ ๘ บ้านหนองพลวง
- หมู่ที่ ๙ บ้านหนองพฤษ
- หมู่ที่ ๑๐ บ้านหนองจอก
- หมู่ที่ ๑๑ บ้านหนองพฤษ
- หมู่ที่ ๑๒ บ้านสะพานถม
- หมู่ที่ ๑๓ บ้านน้ำซับ
- หมู่ที่ ๑๔ บ้านโนนพะไล

๒.๑.๕ ที่ดินอื่นในตำบล

- จำนวนเทศบาล ๑ แห่ง

๒.๑.๖ ประชากร

จำนวนประชากรและจำนวนครัวเรือน

- ๑. จำนวนประชากร ๖๗,๓๕๔ คน
 - ชาย ๓๓,๕๑๓ คน
 - หญิง ๓๓,๘๔๑ คน
- ๒. จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๑,๖๙๙ ครัวเรือน

๒.๒.๑ อาชีพ

อาชีพหลักของราษฎรในตำบลจักราชคือ การทำนาข้าว

อาชีพรองคือการปลูกพืชไร่ชนิดต่าง ๆ เช่น การปลูกอ้อย ปลูกยาง ปลูกมันสำปะหลัง ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ปลูกพืชผักสวนครัว และการเลี้ยงสัตว์ไว้ใช้งานและบริโภคในครัวเรือน

นอกจากนั้นยังประกอบอาชีพ ค้าขาย รับราชการ รับจ้าง แรงงานที่ใช้ในตำบลเสาดเดียวในการเกษตรกรรม ส่วนใหญ่ใช้จากสมาชิกในครัวเรือน แต่ในบางครัวเรือนมีสมาชิกไม่เพียงพอกับการจ้างงานที่มีอยู่ในตำบลเข้าช่วยในฤดูกาลผลิตแล้วมีแรงงานว่างจากภาคเกษตร จะไปทำการรับจ้างแรงงานทั่วไปในจังหวัดบุรีรัมย์และกรุงเทพมหานคร

๒.๒.๒ หน่วยธุรกิจในเขต อบต.

- สถานีบริการน้ำมัน	๖	แห่ง
- โรงสี	๒๔	แห่ง
- ร้านค้า	๖๖	แห่ง
- โรงขนมจีน	๔	แห่ง
- ฟาร์มสุกร	๕	แห่ง

๒.๓ สภาพสังคม

๒.๓.๑ การศึกษา

- โรงเรียนประถมศึกษา	๕	แห่ง
- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน	๘	แห่ง
- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำโรงเรียน	๕	แห่ง
- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ศูนย์ถ่ายทอดฯ ,	๒	แห่ง
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	๑	แห่ง

๒.๓.๒ สถาบันและองค์กรทางศาสนา

- วัด	๕	แห่ง
-------	---	------

๒.๔ ภูมิอากาศ

๑. ภูมิอากาศปี๒๕๕๙

๑.๑ อุณหภูมิสูงสุด๔๐.๑ องศาเซลเซียสต่ำสุด๑๐.๗ องศาเซลเซียส

อุณหภูมิเฉลี่ยเดือนมี.ค.-มิ.ย. ๒๙.๔ องศาเซลเซียส

อุณหภูมิเฉลี่ยเดือนก.ค.-ต.ค. ๒๗.๗ องศาเซลเซียส

อุณหภูมิเฉลี่ยเดือนพ.ย.-ก.พ. ๒๔.๗ องศาเซลเซียส

๑.๒ ปริมาณฝนรวมทั้งปี ๑,๓๓๐.๕ มิลลิเมตร

จำนวนวันที่ฝนตกทั้งปี ๑๐๘ วัน

ปริมาณน้ำฝนสูงสุด ๓๑๕.๙ มิลลิเมตรเดือน สิงหาคม

ปริมาณน้ำฝนต่ำสุด ๓.๔ มิลลิเมตรเดือน กุมภาพันธ์

ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยเดือนมี.ค.-มิ.ย. ๑๑๑.๖ มิลลิเมตร

ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยเดือนก.ค.-ต.ค. ๒๑๖.๓ มิลลิเมตร

ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยเดือนพ.ย.-ก.พ. ๗.๓ มิลลิเมตร

๑.๓ ทิศทางลมในแต่ละฤดู

ฤดูหนาว ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ

ฤดูร้อน ทิศใต้และมีลมแปรปรวนในช่วงเปลี่ยนฤดู

ฤดูฝน ทิศตะวันตกเฉียงใต้

๒.๕ ศักยภาพในตำบล

๒.๖.๑ ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลจักราช ประกอบด้วย

- สภาองค์การบริหารส่วนตำบลจักราช มีสมาชิกสภาอบต.ที่ประชาชนเลือกตั้ง จำนวน หมู่บ้านละ ๑ คน รวม ๑๔ คน อยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปี
- คณะผู้บริหารประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ๑ คน รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ๒ คน และเลขานุการองค์การบริหารส่วนตำบล ๑ คน

แยกตามประเภทภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลจักราช อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา

๑.๑ การปลูกผักแบบแปลงยกพื้น

แปลงผักที่ยกสูงมีเหตุผลหลายอย่างทั้งช่วยให้ทำงานง่ายไม่ต้องก้มเหมาะกับผู้สูงวัยให้มาดูแลผักได้ง่าย ๆ แก้ปัญหาไก่เข้ามาจิกกินผักในแปลง เป็นร่มเงาทำให้ไก่ไม่ร้อนเวลาเดินคุ้ยเขี่ยหาอาหารตอนกลางวัน อีกทั้งในแปลงผักที่ปลูกแบบอินทรีย์จะมีไส้เดือนหล่นลงมาให้ไก่กินได้ด้วย นอกจากนี้มูลไก่ในเล้าก็ยังกวาดมาเป็นปุ๋ยให้พืชผักที่ปลูกไว้ เศษผักเหลือๆก็นำมาให้ไก่กินได้ด้วย นับว่าทั้งไก่และผักต่างก็พึ่งพาและเอื้อประโยชน์ให้กันและกัน

-**เจ้าของภูมิปัญญานี้** **ชื่อนางประหยัด จงพิมาย** อยู่บ้านเลขที่ ๙๕ หมู่ ๙ บ้านหนองพิกษัต.จักราช อ.จักราช จ.นครราชสีมา

เป็นหนึ่งในโครงการแก้ปัญหามีค่าชราอย่างมีสุขแล้วนำมาต่อยอดเพื่อส่งขายในกลุ่มชุมชนเพิ่มรายได้สำหรับผู้สูงอายุที่ไม่สามารถทำงานอย่างอื่นได้

อีกด้วย

-ภูมิความรู้คือการปลูกผักปลอดสารพิษ ไม่ใช้สารเคมีหรือยาฆ่าแมลงโดย ๑๐๐% ปลูกผักกรีนคอส กรีนโอ๊ค บัตเตอร์เฮด เรดโอ๊ค

ปลูกผักแบบแปลงยกพื้น

ด้านที่ ๑ ด้านเกษตรกรรม

๑.๒ การทำเกษตรแบบพอเพียง

การทำเกษตรผสมผสาน ตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ มีการแบ่งพื้นที่เพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเริ่มจากการจัดการดินและน้ำให้เพียงพอ ปลูกพืช ไม้ยืนต้น เลี้ยงสัตว์ เพื่อสร้างระบบนิเวศที่ดี ปลูกป่าไว้ใช้เป็นพลังงาน อนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชเพื่อสร้างความหลากหลาย ทำให้เกิดความมั่นคงทางอาหาร เกษตรกรสามารถเลี้ยงตัวเองได้ มีกิน มีอยู่ มีใช้ในพื้นที่ของตนเอง และสามารถนำมาขายในชุมชนสร้างรายได้ในครัวเรือนอีกช่องทางหนึ่ง

-เจ้าของภูมิปัญญานี้ คือ นางอรุณี ถมกลาง ที่อยู่ บ้านเลขที่ ๓๒ หมู่ ๘ บ้านหนองพลวง ต.จักราช อ.จักราช จ.นครราชสีมา

ภูมิรู้/ภูมิปัญญา มีความรู้ด้าน เกตรพอเพียงเป็นผู้นำในการทำเกษตรพอเพียงเพื่อใช้เป็นรายได้ ในครอบครัวไม่ว่าจะเป็นการทำเห็ดฟาง

การทำปุ๋ยหมัก และปลูกพืชผักสวนครัวเพื่อใช้กินในครัวเรือนและเพื่อจำหน่าย

เกษตรแบบพอเพียง

๒.ด้านหัตถกรรม

๒.๑ การทำจักสานโคมไฟจากเถาว์ลยี่ไม้ไผ่

สามารถ ประดิษฐ์โคมไฟจากเถาว์ลยี่ไม้ไผ่ ทำน้ำมันเหลือง เป็นวิทยากรถ่ายทอดการจักสานต่างๆ ในโรงเรียน ก.ศ.น.และอบรมให้ความรู้กับกลุ่มส่งเสริมอาชีพของตำบลจักราช จนได้รับยกย่องและเคารพนับถือของคนในชุมชนบ้านตะกุดเครือปลอกและหมู่บ้านข้างเคียง

-เจ้าของภูมิปัญญานี้ คือ ชื่อ นายสนั่น แก่นกลางดอน อายุ ๗๔ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๙๘ หมู่ ๓ บ้านตะกุดเครือปลอก ต.จักราช อ.จักราช จ.นครราชสีมา

ภูมิรู้/ภูมิปัญญามีความรู้ด้าน การจักสานโคมไฟจากเถาว์ลยี่ไม้ไผ่/ทำน้ำมันเหลือง

จักสานโคมไฟจากเถาว์ลยี่ไม้ไผ่

๓.ด้านการแพทย์แผนไทย

๓.๑ การทำยาสมุนไพรจากสมุนไพรในท้องถิ่น

-การนำสมุนไพรในท้องถิ่นมาทำยาสมุนไพรแก้โรคภูมิแพ้

ภูมิปัญญาเกี่ยวกับการใช้สมุนไพรพื้นบ้านในการดูแลสุขภาพ นับเป็นความรู้ ความคิด ความเชื่อที่ท้องถิ่นได้สั่งสมและสืบทอดต่อกันมา โดยเรียนรู้มาจากรุ่นปู่ ย่า ตา ยาย สู่รุ่นลูก หลานและญาติพี่น้อง โดยผ่าน วิธีการหลายอย่าง เช่น การอนุรักษ์ พื้นฟูการประยุกต์ และการสร้างใหม่ ทาให้ความรู้เหล่านี้เกิดประโยชน์แก่สังคมปัจจุบัน

-เจ้าของภูมิปัญญานี้คือนายสวัสดิ์ เนื่องทองหลางอายุ ๖๓ ปีที่อยู่ บ้านเลขที่ ๓๒ หมู่ ๘ บ้านตะกุดเครือปลอก ต.จักราช อ.จักราช จ.นครราชสีมา

ภูมิรู้/ภูมิปัญญา มีความสามารถด้านนำสมุนไพรต่างๆที่หาได้ในท้องถิ่นมาสกัดเป็นแบบแคปซูล เป็นยารักษาโรคภูมิแพ้

สมุนไพรแก้โรคภูมิแพ้

ด้านการแพทย์แผนไทย

๓.๒ การนวดแผนไทย

- ภูมิปัญญาเกี่ยวกับการเป็นการนวดชนิดหนึ่งในแบบไทย ซึ่งเป็นศาสตร์บำบัด และรักษาโรคแขนงหนึ่งของการแพทย์แผนไทย โดยจะเน้นในลักษณะการกด การคลึง การบีบ การตืด การดึง และการอบ ประคบ

- เจ้าของภูมิปัญญานี้คือนางประสพสุข กลั่นสาร อายุ ๔๔ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๒ หมู่ ๑๐ บ้านหนองจอก ต.จักราช อ.จักราช จ.นครราชสีมา

ภูมิรู้/ภูมิปัญญา มีความด้านการนวดกดจุด คลายเส้น การตืด การดึง การประคบด้วยสมุนไพร

นวดแผนไทย

๔.ด้านโภชนาการ

๔.๑ การทำขนมพื้นบ้าน

- ภูมิปัญญาในการนำวัตถุดิบในท้องถิ่นที่ปลูกกินปลูกใช้ในครัวเรือนมาแปรรูปเพื่อส่งขายในชุมชนสร้างรายได้ในครอบครัว
-เจ้าของภูมิปัญญานี้คือ นางนิตยา แฉบกระโทก อายุ ๔๗ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๑๒๗ หมู่ ๓ บ้านตะกุดเครือปลอก ต.จักรราช
อ.จักรราช จ.นครราชสีมา

ภูมิรู้/ภูมิปัญญา มีความสามารถในการแปรรูปอาหารจากวัตถุดิบในท้องถิ่นมาเป็นขนมพื้นบ้านอย่างเช่นกล้วยฉาบ

-กล้วยฉาบ

ด้านโภชนาการ

๔.๒ การทำขนมพื้นบ้าน

- ภูมิปัญญาในการนำวัตถุดิบในท้องถิ่นมาแปรรูปเป็นขนมพื้นบ้านอย่างเช่นขนมผักกัว เพื่อขายในชุมชนสร้างรายได้ในครอบครัว นิยมใช้ในพิธีแต่งงานและพิธีการต่างๆเนื่องจากขนมชนิดนี้มีความหมายถึงความเจริญรุ่งเรือง ความก้าวหน้า และโชคลาภ

- เจ้าของภูมิปัญญานี้คือ นางชมัย กำพุทกลาง อายุ ๔๖ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๕๑ หมู่ ๒ บ้านโนนพลุกษ์ ต.จักราช อ.จักราช จ. นครราชสีมา

ภูมิรู้/ภูมิปัญญา มีความสามารถในการด้านการทำขนมไทยพื้นบ้านเพื่อจำหน่ายในชุมชนสร้างรายได้ในครอบครัว

ขนมผักกัว

ด้านโภชนาการ

๔.๓ การทำขนมพื้นบ้าน

- ภูมิปัญญาในการทำขนมโบราณ เป็นที่นิยมตั้งแต่สมัยก่อน แต่ในปัจจุบัน เริ่มจะหาทานยาก เด็ก ๆ สมัยนี้อาจจะไม่ค่อยรู้จัก

กันเท่าไรนัก เนื่องจากไม่ค่อยเป็นที่นิยมของเด็กรุ่นใหม่ ขนมดอกจอก เป็นขนมที่มีรูปทรงคล้ายดอกจอก ที่มีแหล่งกำเนิดอยู่ในน้ำ รูปทรงสวยงามน่ารับประทาน ขนมดอกจอก ในสมัยก่อนเป็นที่นิยมมากจะเป็นหนึ่งในขนม ที่จัดขึ้นในงานและพิธีการสำคัญต่างๆ เช่น งานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ งานบวช เป็นต้น

- เจ้าของภูมิปัญญานี้คือ นางละม่อม เหมือนวาจา อายุ ๕๐ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๘๕ หมู่ ๑๓ บ้านโนนจั่ว ต.จักราช อ.จักราช จ.

นครราชสีมา

ภูมิรู้/ภูมิปัญญา มีความสามารถในการด้านการทำขนมไทยพื้นบ้านเพื่อจำหน่ายในชุมชนสร้างรายได้ในครอบครัว

ขนมดอกจอก

๕.ด้านศิลปกรรม

วงดนตรีพื้นบ้าน (วงมโหรี)

วิธีการเล่นดนตรีมโหรี คือ การบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีดังกล่าว เป็นเพลงและท่วงทำนองได้ทุกเพลง ทั้งเพลงไทยเดิม และ เพลงลงสมัยใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพลงลูกทุ่ง เพลงที่วงมโหรีนิยมบรรเลง ได้แก่ เพลงพม่าแก่กระจาด เพลงกันตรึม ฯลฯ โอกาสและ เวลาที่จะเล่น

ในงานมงคล งานสมโภชต่าง ๆ เช่น งานโกนจุก แห่ลานาค (นาคลาญาติผู้ใหญ่ในหมู่บ้าน) แห่มาคไปวัดแห่มาคเข้าโบสถ์ ปัจจุบันกลุ่มวัฒนธรรมโคราชในนครราชสีมา ยังนิยมใช้มโหรีบรรเลงเพื่อสมโภชและแห่ในงานประเพณีบวชนาคอยู่มาก

-เจ้าของภูมิปัญญานี้คือ นายแฉล้ม อาศัยไร่ อายุ ๖๕ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๘๗ หมู่ ๕ บ้านหนองบัวกลาง ต.จักราช อ.จักราช จ. นครราชสีมา

ภูมิรู้/ภูมิปัญญา มีความสามารถในการเล่นดนตรีพื้นบ้านวงมโหรี

วงมโหรี

๖.ด้านศาสนา และวัฒนธรรม

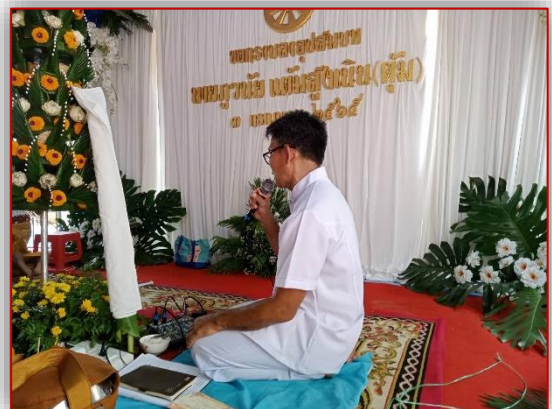
พิธีกรรมทางศาสนา

พิธีทำขวัญนาค เป็นพิธีที่ทำขึ้นก่อนพิธีอุปสมบท เพื่ออบรมสั่งสอนนาคให้เห็นความสำคัญของพระคุณพ่อแม่ตั้งแต่ให้กำเนิด อุปการะเลี้ยงดูมา ด้วยการปฏิบัติตนให้เป็นคนดีอยู่ในพระวินัยของพระสงฆ์อย่างเคร่งครัด ขณะอยู่ในเพศของพระภิกษุสงฆ์ เพื่อให้เกิด บุญกุศลและผลแห่งกุศลบังเกิดแก่พ่อแม่ผู้ให้กำเนิด อุปการะเลี้ยงดูมา เป็นการทดแทนบุญคุณของพ่อแม่ ตามคติความเชื่อโบราณของ ชาวพุทธ ชายที่มีอายุ ครบบวช (๒๐ ปีบริบูรณ์) ต้องอุปสมบทเป็นพระภิกษุสงฆ์เพื่อตอบแทนพระคุณของพ่อแม่

-เจ้าของภูมิปัญญานี้คือ นายสมพร จำพมาช อายุ ๕๒ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๕๒ หมู่ ๑๔ บ้านโนนพะไล ต.จักราช อ.จักราช จ. นครราชสีมา

ภูมิรู้/ภูมิปัญญา มีความสามารถในการดำเนินการเป็นพิธีกรในงานบวชนาคเป็นหม่อมทำขวัญนาค

เรียกขวัญนาค

๗.ด้านภาษาและวรรณกรรม

การเล่านิทานพื้นบ้าน

นิทานไทย หรือนิทานพื้นบ้านนั้น เป็นหนังสืออีกหนึ่งประเภทที่แฝงด้วยคติสอนใจ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้ข้อคิดดี ๆ ที่คุณพ่อคุณแม่สามารถนำมาเล่าให้เด็ก ๆ ได้ฟังที่นอกจากจะได้รับความเพลิดเพลินแล้ว ยังสามารถนำมาแต่งคิดมาเป็นคำสอนให้ลูกได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยนิทานพื้นบ้านไทยนั้นถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่บอกเล่าสู่รุ่นต่อรุ่น และแต่ละท้องถิ่นก็มีนิทานเรื่องเล่าที่แตกต่างกันออกไป

-เจ้าของภูมิปัญญานี้คือนายสมพร จำพินาย อายุ ๕๒ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๕๒ หมู่ ๑๔ บ้านโนนพะไล ต.จักราช อ.จักราช จ.นครราชสีมา

-ภูมิรู้/ภูมิปัญญา มีความสามารถในการ์การเล่านิทานพื้นบ้าน

เล่านิทานพื้นบ้าน

